

Szociális Szövetkezetek Országos Szövetsége (SzOSzöv)
1055 Budapest, V. ker. Kossuth Lajos u. 17.
+36/309997003 e-mail: szoszov@gmail.com
<http://szoszov.hu>

Gyorsjelentés

**a szociális szövetkezetek számára előírt kötelező
(önkormányzat, karitatív szervezet) tagfelvételének jelenlegi
helyzetéről című**

SzOSzöv felmérés eredményeiről

A felmérést összeállította és elemezte:
Németh László
SzOSzöv elnöke

2017. szept. 16. állapot

Tartalom

Bejegyzett szociális szövetkezetek összevont adatai	3
Válaszadók jellemzői	4
Törvényi megfelelés helyzete.....	10
A törvényi előírásokkal kapcsolatos írásos véleményei a válaszadóknak	14
A felmérés főbb adatainak vezetői összefoglalója	19
A felmérés eredményéből levonható következtetés	20

Ábrajegyzék

1. ábra A felmérésben részt vett szövetkezetek területi megoszlása.....	5
2. ábra A felmérésben részt vett szövetkezetek tevékenység szerinti megoszlása.....	6
3. ábra A válaszadó szociszövök tagösszetétele alakuláskor	6
4. ábra A válaszadó szövetkezetek alakulásának az éve	7
5. ábra A válaszadó szövetkezetek taglétszáma	7
6. ábra A válaszadók foglalkoztatotti létszáma.....	8
7. ábra A szociális szövetkezet 2016. évi bevételeinek nagysága.....	9
8. ábra A törvényi megfelelés stratégiája	10
9. ábra Kapcsolatfelvétel sikeressége	11
10. ábra törvényi megfelelés alapján várhatóan megmaradó és megszűnő szociszövök száma	12
11. ábra Névhasználat megfelelése a tv-i előírásnak.....	13
12. ábra Válaszadók közül a törvényt támogatók és elutasítók.....	14

A parlament 2016 decemberében módosította a 2006. évi. X. szövetkezetekről szóló törvényt. Ebben előírta "A szociális szövetkezetnek a természetes személy tagjain kívül legalább egy helyi önkormányzat vagy nemzetiségi önkormányzat, illetve ezek jogi személyiségű társulása (a továbbiakban együtt: önkormányzat), vagy jogszabályban meghatározott karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet tagjának kell lennie. ... A szociális szövetkezetnek a nevében viselnie kell a fő tevékenységére utaló megjelölést,"

A Szociális Szövetkezetek Országos Szövetsége elfogadhatatlannak, károsnak és minden jó kormányzásnak ellentmondónak tartja a szociális szövetkezetekben kötelező önkormányzati/karitatív szervezeti tagság jogszabályi előírását és a fő tevékenység névben való viselését.

A törvénytervezet ellentmond a rochdale-i, majd manchesteri szövetkezeti elveknek¹, amely kimondja az „önkéntesség és nyitott tagság” elvét. A törvényi kötelezés - a tag befogadására, megfosztja a szociális szövetkezeteket az alapvető szövetkezeti jellemzőtől, ellentmond a szabad szövetkezés alapeszméjének.

A Szociális Szövetkezetek Országos Szövetsége felmérést készített 2017 szeptemberében azzal a szándékkal, hogy a törvényhozás számára pontos képet tudjunk adni a törvény teljeshíthatóságáról. A kérdőív megtekinthető a lánkjegyzetben megadott linken².

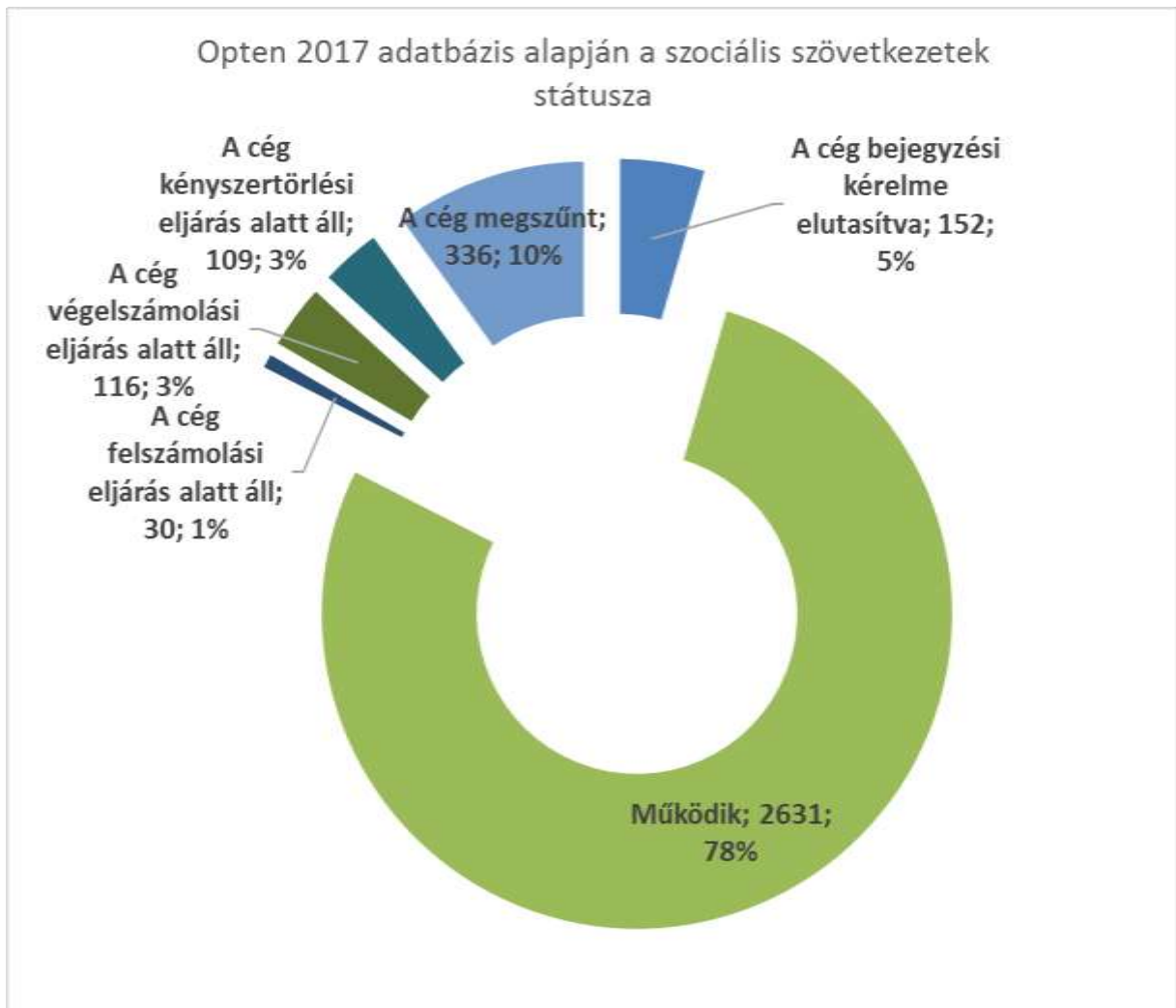
Bejegyzett szociális szövetkezetek összevont adatai

A KSH³ a 2015. évi adatok szerint 2138 szociális szövetkezetet számolt el a nem-pénzügyi vállalatok szektorban. Ezek összesített adatai: - értékesítés árbevétele: 14,5 mrd forint, - egyéb bevételek: 6 mrd forint, - a szervezet tevékenységében résztvevők átlagos állományi létszáma: 5251 fő, - saját tőke: 1,5 mrd forint.

¹ <http://szoszov.hu/a-szovetkezes-nemzetkozi-alapelvei>

² <https://docs.google.com/forms/d/1ie0WKnoYbDbsezaQvC-uYdkQNuOtBJCQnHDrFif3vsw/edit>

³ Tóth Judit KSH Információs szolgálat

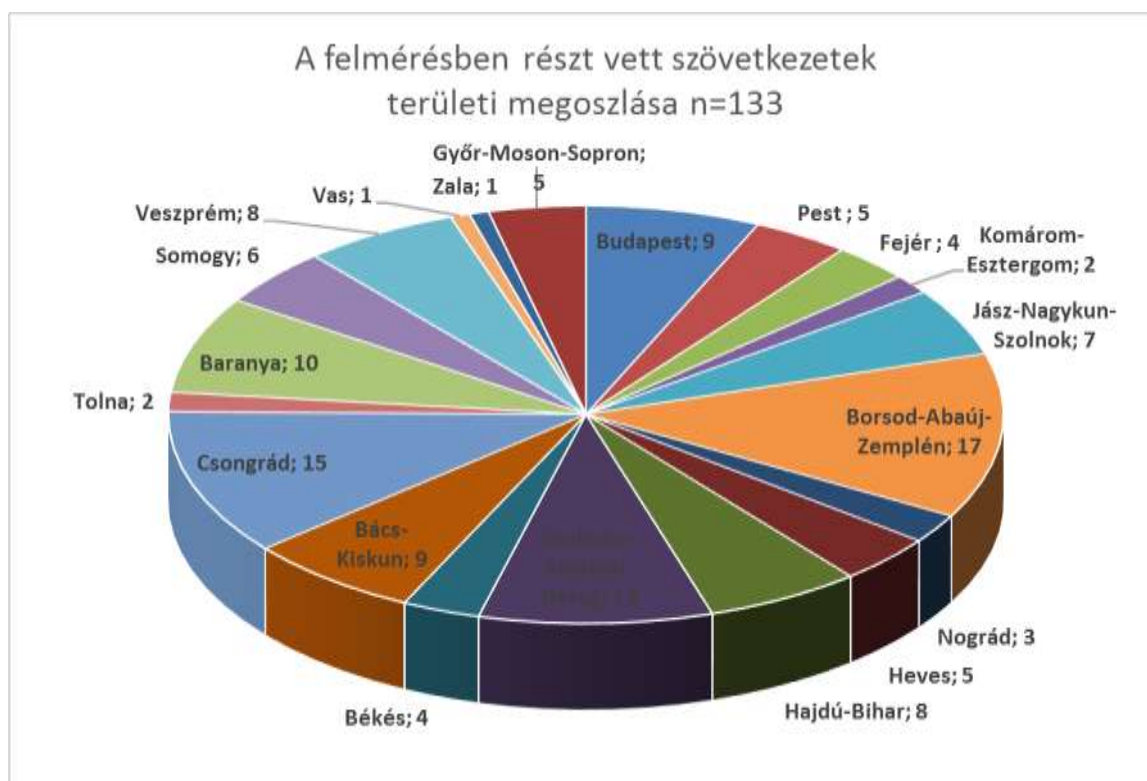

Az Opten⁴ cégnyilvántartása 3374 szociális szövetkezetet tart nyilván. Ebből 2631 (78%) működik. 10 %-ra teszi a megszüntetett szövetkezetek számát, 7 % a bíróság által törölt/törlés alatt lévő szociális szövetkezetek száma.

Válaszadók jellemzői

2017. szeptemberében a bejegyzett és működő szociális szövetkezetek száma 2631. Nem állnak pontos adatok rendelkezésre, de feltételezhetően a bejegyzett szövetkezetek közül kb. 1300 szövetkezet alvó szövetkezet, amely megalakult, de tevékenységet nem végez, pályázatra vár; kb. 800 szövetkezet pályázati forrásból működik (ebbe beleértve a Belügyminisztérium által közfoglalkoztatáshoz generált 260 szociális szövetkezetet is) és nagyjából 500 olyan szövetkezet lehet, amelyik önfenntartó módon végzi a tevékenységét.

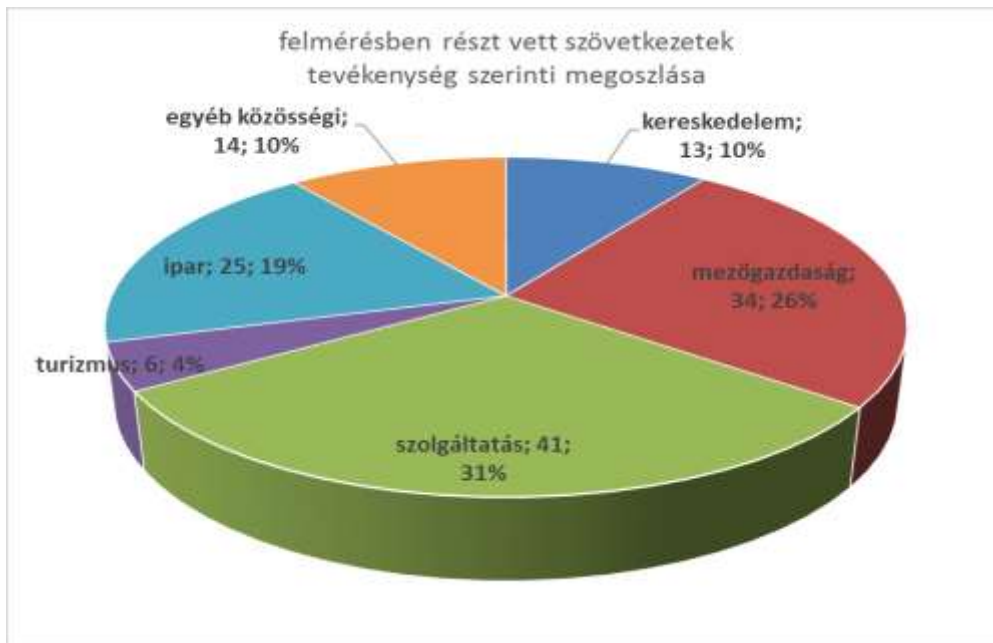
⁴ <https://www.opten.hu>

1. ábra A felmérésben részt vett szövetkezetek területi megoszlása

A felmérés kérdőíve 2349 szociális szövetkezet e-mail címére ment ki – 828 szervezet nyitotta meg a felmérés kérdőívét - és 133 válasz érkezett be, ami a bejegyzett szociális szövetkezetek 5,6%-a. Ha a működő szociális szövetkezetek aránya szerint nézzük, akkor 10,2% válaszolt, ha a megnyitók arányát nézzük, akkor 16% a válaszolók aránya. Ugyanakkor a válaszok területi és tevékenység szerinti eloszlása megfelel az országos eloszlásnak – így a válaszok reprezentatívnak tekinthetők.

A felmérés kérdőívének megnyitási száma (828) egy jelzés arra, hogy mennyi aktív szociális szövetkezet lehet. Belejárthat a megnyitásba, hogy a SzOSzöv – mint szakmai érdekvédelmi szervezet – sokszor kritikát fogalmaz meg a kormányzati működéssel, pályázati források felhasználásával, törvényi előírásokkal kapcsolatban, ezért lehet olyan szövetkezeti kör, amelyik „kormányellenesnek” minősíti és ezért saját „kormányhűségük” miatt úgy gondolják, hogy nem működnek együtt a SzOSzövvel. Erre utal az az adat is, hogy a Belügyminisztérium által generált szociális szövetkezetek száma 263, de a felmérésben részt vett alakuláskor önkormányzati taggal rendelkező szociális szövetkezetek száma mindössze 25. Ha mindezeket figyelembe vesszük, akkor az aktív és működő szociális szövetkezetek számát 1000 és 1100 között lehet becsülni.

2. ábra A felmérésben részt vett szövetkezetek tevékenység szerinti megoszlása

A szociális szövetkezet alakuláskor a tagösszetétel szerint a válaszadók megoszlása a következő: 79 % a csak magánszemélyek, 26 % az önkormányzatokkal, 2 % a karitatív szervezettel alakított szociális szövetkezetek száma.

Az összes bejegyzett szociális szövetkezet esetében a megoszlás a következő: 89 % a csak magánszemélyek, 11 % az önkormányzatokkal, 0,2 % a karitatív szervezettel alakított szociális szövetkezetek száma.

3. ábra A válaszadó szocszövök tagösszetétele alakulásakor

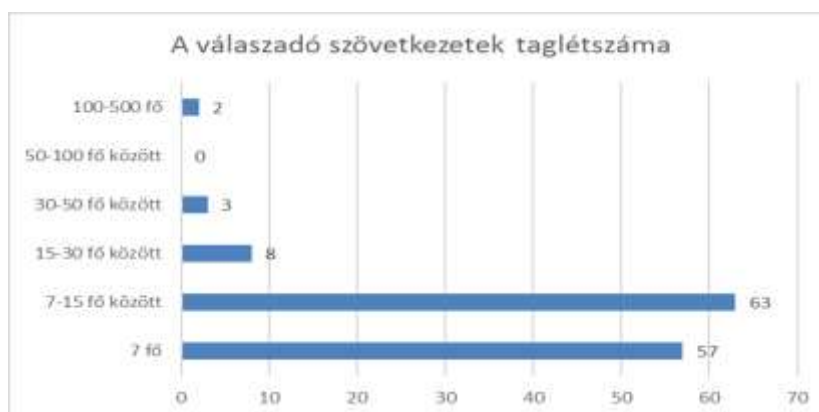
A válaszadók közül az alakulás éve a következő megoszlást mutatja:

4. ábra A válaszadó szövetkezetek alakulásának az éve

Sajnos a szociális szövetkezetek alakulástól a megszűnésig tartó időtartama a szociális szövetkezetek többségénél 3-5 év. Ez összefügg azzal, hogy nincs a szociális szövetkezeteket támogató jogi környezet, megfelelő adó- és járulékkedvezmény, ami lehetővé tenné, hogy a foglalkoztatás gazdaságosabban legyen végezhető egy nagyon nehéz célcsoport esetében, továbbá a pályázatok rosszul vannak kiírva, mert nem beruházásra, hanem bérre és járulékra adnak támogatást és a rövid támogatási és fenntartási idő után a vállalkozás még nem képes önfenntartóan működni. Mind ezek eredményeként a szociális szövetkezetek 80%-a megszűnik 3-5 éven belül. A válaszadók között feltételezhetően ezért található kevés korábban alakult szociális szövetkezet és nagyobb súllyal az újabban alakult szociális szövetkezetek töltötték ki a felmérést.

A válaszadó szövetkezetek taglétszáma a következő megoszlást mutatja:

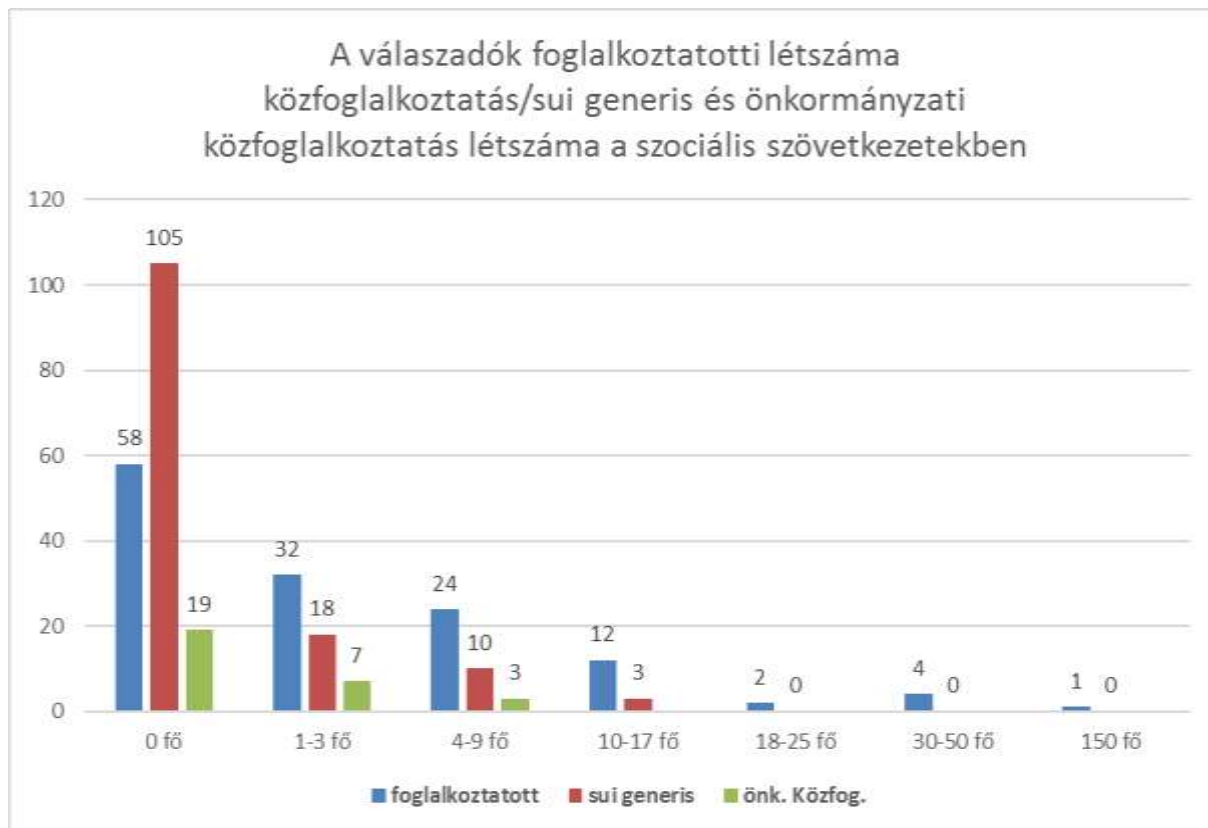

5. ábra A válaszadó szövetkezetek taglétszáma

A válaszadó szociális szövetkezetek taglétszáma 43%-ban a minimális 7 fő, további 47% a 7-15 fő közötti létszám és mindössze 9 % az e feletti taglétszámú szociális szövetkezet. Ez is azzal függ össze, hogy mennyire tud fenntartható módon működni. Egy következő ábrán látható, hogy a válaszadó szövetkezetek felének szinte nincs bevétele.

A válaszadók foglalkoztatotti létszáma és ebből a sui generis közfoglalkoztatottak száma a következő megoszlást mutatja:

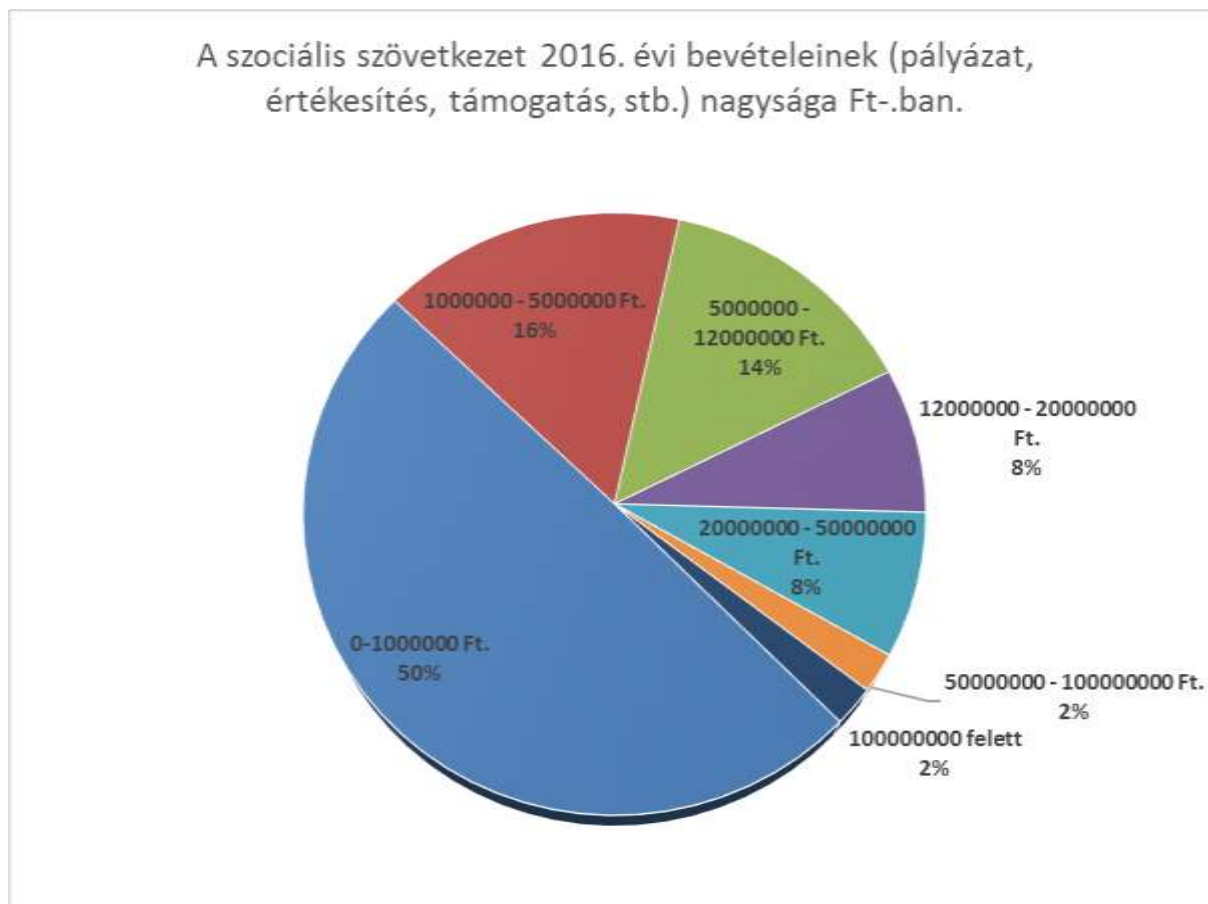
6. ábra A válaszadók foglalkoztatotti létszáma

A válaszadó 133 szociális szövetkezet összesen 673 embert foglalkoztat. Azokkal a szövetkezetekkel számolva, akik foglalkoztatnak ez azt jelenti, hogy szövetkezetenként átlagosan 9 fő van foglalkoztatva.

A válaszadó 133 szociális szövetkezetből 58 (44%) nem foglalkoztat bejelentett munkatársat és 105 szövetkezet (79%) nem vesz részt a közfoglalkoztatásban egyetlen fővel sem. Meglepő, hogy a válaszadók közül az önkormányzati tagsággal alapított 26 szövetkezet közül is 19 (73%) nem foglalkoztat egyetlen közfoglalkoztatott tagot se (itt valószínűleg torzít a minta az önkormányzati taggal rendelkező szövetkezetek foglalkoztatása esetében). Egy-három fő között foglalkoztat 32 szövetkezet, ezen belül 18 szövetkezet és 7 olyan szövetkezet van, amelyeknek önkormányzati tagja volt az alakuláskor és közfoglalkoztat. Négy-kilenc fő között foglalkoztat 24 szövetkezet, ezen belül 10 szövetkezet és 3 olyan szövetkezet van, amelyeknek önkormányzati tagja volt az alakuláskor és közfoglalkoztat. Tíz-tizenhét fő között foglalkoztat 12 szövetkezet, ezen belül 3 szövetkezet közfoglalkoztat. Elenyésző számú szövetkezet foglalkoztat 18 és 50 fő között és egyetlen olyan szociális szövetkezet van a válaszadók között, aki 150 főt foglalkoztat.

A válaszadók 2016. évi bevételei a következő megoszlást mutatják.

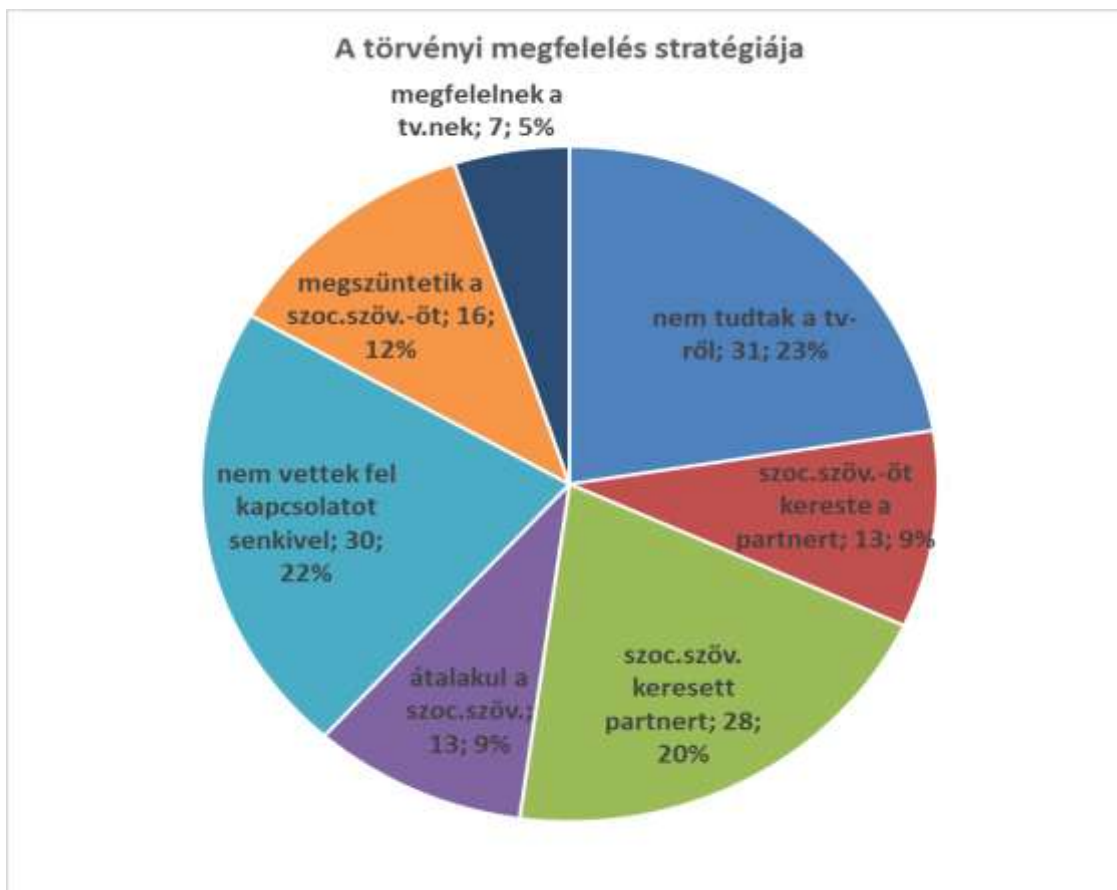
7. ábra A szociális szövetkezet 2016. évi bevételeinek nagysága

A válaszadó szövetkezetek 50%-nak (70 db) éves bevétele a 0 és 1 millió forint közé esik. Ez az adat mutatja, hogy a szövetkezetek fele a minimális működéshez szükséges forrással se rendelkezik. 1 és 5 millió forint bevétellel rendelkezik a szövetkezetek 16%-a (23). Ezek a szövetkezetek foglalkoztatnak 115 embert (16%). Érthetetlen miből adják a fizetést és fizetik be a járulékokat? Ugyanakkor hősies erőfeszítés, hogy foglalkoztatnak. Az 5 és 12 millió forint bevétellel rendelkező szövetkezetek 14%-a (20) a válaszadóknak, akiknek 109 (19%) foglalkoztatottjuk van. Az 12 és 20 millió forint bevétellel rendelkező szövetkezetek 7,8 %-a (11) a válaszadóknak, akiknek 60 (8 %) foglalkoztatottjuk van. A 20 és 50 millió forint bevétellel rendelkező szövetkezetek 7,8%-a (11) a válaszadóknak, akiknek 152 (21%) foglalkoztatottjuk van. Az 50 és 100 millió forint bevétellel rendelkező szövetkezetek 2,1%-a (3) a válaszadóknak, akiknek 35 (4,9%) foglalkoztatottjuk van. Az 100 millió forint feletti bevétellel rendelkező szövetkezetek 2,1%-a (3) a válaszadóknak, akiknek 156 (22%) foglalkoztatottjuk van.

Törvényi megfelelés helyzete

A válaszadók közül 23 % (31 szervezet) azok százalékos aránya, akik a felmérés kapcsán nem értesültek a törvényi kötelezettségükről. Ez mutatja, hogy a szociális szervezetek menedzsmentjének egy jelentős része nem tájékozódik a törvényi változásokról, illetve nem áll kapcsolatban olyan szervezettel (SZOSZÖV, OFA, stb.), illetve nem látogatnak olyan weblapokat, közösségi médiát, amelyen keresztül eljutna az információ hozzájuk.

8. ábra A törvényi megfelelés stratégiája

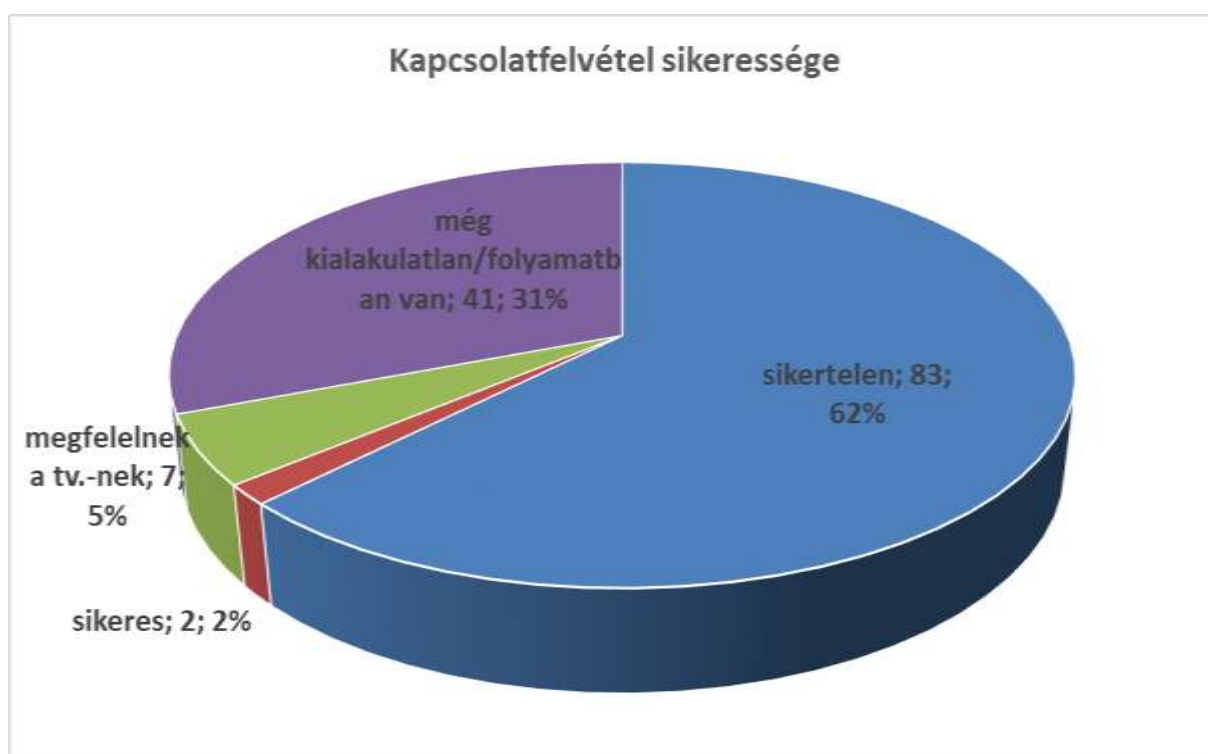
A törvénynek mindössze a válaszadó szervezetek 5 %-a felel meg. Döbbenetes adat, hogy a válaszadók összességében 47%-a azt választja, hogy nem felel meg a törvénynek – megszűnik, átalakul, nem tesz lépést a megfelelés érdekében. Ha a szervezeteti elveket követjük, akkor a törvényi előírásnak megfelelés esetén az önkormányzatnak (vagy karitatív szervezetnek) kellene megkeresnie a szociális szervezetet és kérni a tagfelvételét. Ilyen megkeresés mindössze a válaszadók 9%-a esetében történt (itt is feltételezhetően nem a szervezeteti elvek tisztelete miatt). A válaszadó szociális szervezetek 20%-a keresett partnert aktívan, hogy meg tudjon felelni a törvénynek.

A szociális szervezetek működésével kapcsolatos gyakorlati tapasztalatok indokoltá tesznek olyan szervezeti változtatásokat, amelyek a belső ellenőrzés feltételeit is megteremtik. A visszaélések megelőzését szolgálja az a módosítás, amely előírja, hogy a szociális szervezetnek legalább egy helyi önkormányzat (ideértve az önkormányzati társulást is) tagjának kell lennie. [Sztv. 15. § (1)] (T/12732. számú törvényjavaslat indoklása)

Egyrészt megállapítható, hogy a törvényhozói elgondolás indoklása diszkriminatív és rossz eszközzel történő szabályozás. Diszkriminatív, mert akkor a visszaélések megakadályozása érdekében minden formájú (Kft., Bt., stb.) gazdasági szervezetbe is be kellene léptetni az önkormányzatokat, tehát diszkriminatív, hogy ez a szociális szövetkezetekre vonatkozik. Rossz eszköz pedig azért, mert a visszaéléseket konkrétan elkövető szervezetekkel szemben kellene eljárni és büntetéssel reagálni rá, nem pedig minden működő szociális szövetkezetről azt feltételezni, hogy csal és ezért általános, értelmetlen és nagyon kevésbé teljesíthető szabályt előírni. Ezért nem ártana egyszerű gondolkodású politikusoknak adott témában szakértő emberekkel egyeztetni (nem csak szövetkezeti ügyben).

Sikerés és sikertelen kezdeményezés a tagfelvételre

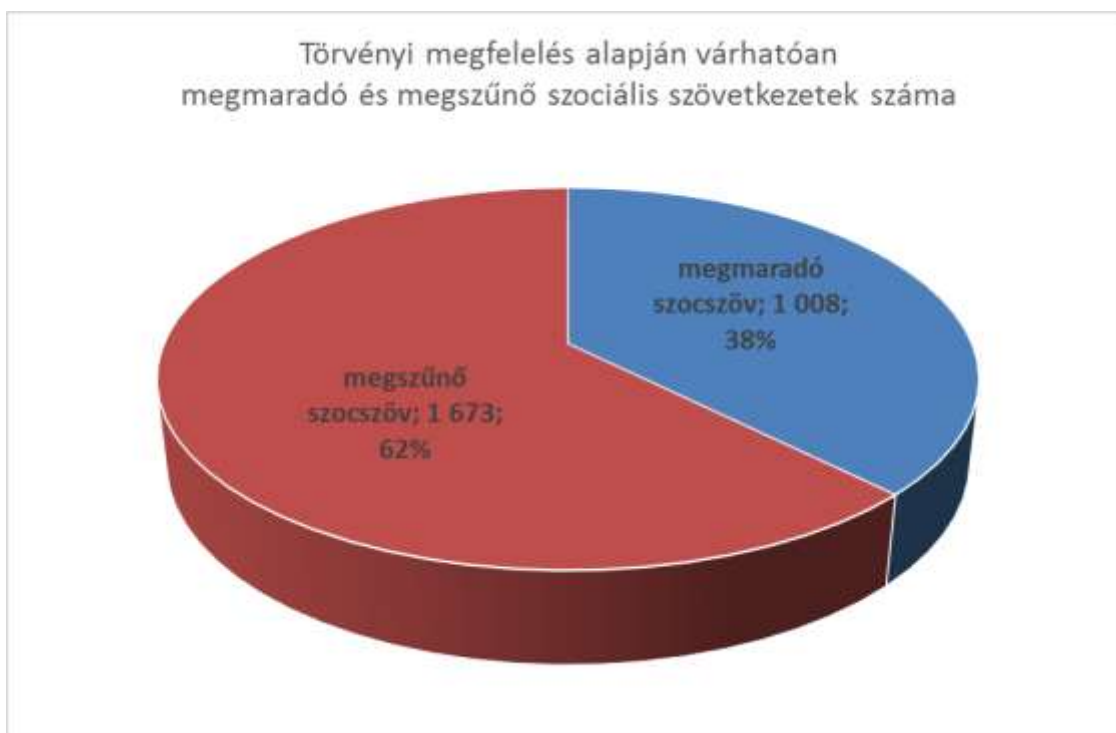
9. ábra Kapcsolatfelvétel sikeressége

Azon kevés szövetkezet, aki erőfeszítést tett a törvényi megfelelésre 62%-ban (83) sikertelen volt a kezdeményezésük és mindössze 2%-ban (2) volt sikeres arra, hogy bevonjanak önkormányzatot vagy karitatív szervezetet a szociális szövetkezet tagjai közé. A kezdeményezők 31 %-a még bizonytalanságban van, hogy meg tudnak-e felelni a törvényi előírásnak, a 2017. december 31-i határidőig. Ebből az következik, hogy a válaszadók mindössze 9% felel meg jelenleg (2017. szeptemberében) a törvényi előírásnak. Amennyiben marad ez a törvényi előírás, hogy a szociális szövetkezetnek önkormányzatot vagy karitatív szervezetet kell bevonnia, az következtetés vonható le, hogy drasztikusan megcsappan a szociális szövetkezetek száma. A felmérésben résztvevők 38 %-a tud majd megfelelni a törvényi előírásnak (azzal számolva, hogy a kezdeményezők fele sikeresen von be önkormányzatot vagy karitatív szervezetet), de lehet fordítva is fogalmazni, hogy 62% nem tud megfelelni a törvényi előírásnak és vagy megszűnik vagy átalakul.

Amennyiben a felmérés eredményeit rávetítjük az országban bejegyzett szociális szövetkezetekre, akkor a következőket állapíthatjuk meg:

Van 263 a Belügyminisztérium által generált szociális szövetkezet, akik közfoglalkoztatást végeznek és az alakuláskor már önkormányzati taggal alakultak, tehát ők megfelelnek a törvényi előírásnak. A szociális szövetkezetek közül várhatóan 1008 (38%) lesz a fennmaradó (benne a BM) és feltételezhetően 1673 (62%) szociális szövetkezet fog megszűnni.

10. ábra törvényi megfelelés alapján várhatóan megmaradó és megszűnő szociális szövetkezetek száma

A javaslat a már működő szociális szövetkezetek számára átmeneti rendelkezésekben megfelelő határidőt biztosít a szervezeti átalakítások végrehajtására. (T/12732. számú törvényjavaslat indoklása)

Láthatóan nem a határidővel van a probléma, hanem a törvényben megnevezett partnerek hajlandóságával. Az Önkormányzatok nem vállalnak fel közösséget a szociális szövetkezetekkel, a karitatív szervezeti forma pedig nincs törvényileg meghatározva, így mindenki bizonytalanságban van, hogy a bírói gyakorlat hogyan fogja értelmezni a karitatív szervezetet. Láthatóan a törvényi szándék nem valósul meg, mert az egyik fél kötelezése elégtelen feltétel a teljesüléshez. Amennyiben a törvényelőkészítés során a hatástanulmány jelezte ezt, akkor tudatos szándéka a kormányzatnak a szociális szövetkezetek megfelelése, illetve a közfoglalkoztatást szolgáló önkormányzati taggal rendelkező szociális szövetkezetek egyetlen modellként való erőltetése. Amennyiben nem készült hatástanulmány és fogalma sincs a parlamentnek milyen szabályozást vezetett be, akkor elég szomorú, hogy így működik a jelenlegi törvényhozás, aminek következménye, hogy sok szociális szövetkezet megszűnik és ezzel sok munkahely is eltűnik. A Belügyminisztérium által a közfoglalkoztatás érdekében generált 263 önkormányzati taggal rendelkező szociális szövetkezet mintájára akarják az összes 2600 szociális szövetkezetet a közfoglalkoztatás eszközévé tenni. A törvényhozó láthatóan nem rendelkezik nemzetközi ismeretekkel, hogy a szociális gazdaság hogyan működik Európában és a világban, illetve a társadalmi vállalkozások, szociális szövetkezetek milyen jogszabályi feltételek között működnek.

A törvényi előírás szerinti tervezett névhasználat jellemzői

11. ábra Névhasználat megfelelése a tv-i előírásnak

A szervezetek nagyrésze törekszik a névhasználat törvényi előírásának megfelelni. A leírt nevek mintegy 32%-a felel meg annak az előírásnak, hogy a névben szerepelteti a tevékenységét.

A szociális szervezetek esetében nem ritka ellenőrzési tapasztalat, hogy a törvényben meghatározott céltól eltérő olyan tevékenységet folytatnak (vendéglátóipar, call-center, ügyfélszolgálat működtetése, építőipar stb.), melyek többsége ellátható hagyományos munkaviszony (esetleg munkaerő-kölcsönzés) keretében is. Ezekben az esetekben nyilvánvaló, hogy a szociális szervezeti foglalkoztatási formát csak a kedvezőbb jogszabályi környezet miatt veszik igénybe. Ennek következtében indokolt a tevékenységi körnek a törvényi célnak megfelelő korlátozása. [Sztv. 14. §] (T/12732. számú törvényjavaslat indoklása)

A névhasználatnál ugyanaz a hiba, rossz eszközzel próbálja szabályozni a törvényhozó a szociális szervezetek tevékenységét. Összetéveszti a célt és az eszközt. A szociális szervezetek alapvető célja, hogy hátrányos helyzetű emberek számára teremtsen fenntartható munkahelyet. Nem az a kérdés, hogy milyen területen találta meg a piaci rést a szociális szervezet, hanem az a kérdés, hogy ott hátrányos helyzetű embereket foglalkoztat-e? Ha igen, akkor teljesíti a célját. A névhasználaton keresztül szabályozni a tevékenységet elég balga dolognak tűnik, hiszen ez nem gyakorol lényegi befolyást a szociális szervezetek tevékenységére. Megint az egyszerű politikusi gondolkodás terméke egy ilyen szabályozás. A felmérésben megjelent válaszok alapján az látszik, hogy nem is értelmezhető ez az elvárás és a legtöbb szociális szervezetnek fogalma sincs, hogy mit kellene a nevébe beemelni. Megint a bírói gyakorlat fogja eldönteni, hogy hol, mit fogad el a bíróság.

A törvényi előírásokkal kapcsolatos vélemények támogató és ellenző megoszlásához nem kell értelmezést tenni – önmagáért beszél. A válaszadók 87 % el van képedve és értelmetlennek, teljesíthetetlennek tartja a törvényi előírásokat.

12. ábra Válaszadók közül a törvényt támogatók és elutasítók

A törvényi előírásokkal kapcsolatos írásos véleményei a válaszadóknak

(változatlan formában közölve) „Szívesen vesszük, ha megosztja véleményét a szociális szövetkezetekre vonatkozó törvényi előírásokkal kapcsolatban”.

- minden nemzetközi szövetkezeti elvnek ellentmondó a törvényi szabályozás
- kár, hogy ez a törvény azokra a szervezetekre is vonatkozik, amelyek már régóta működnek.
- A törvényi előírások nem egyeznek azzal, amiért anno létrehozták a szociális szervezeti formát és továbbá a számtalan törvényi változtatások eldeformálták a szociális szövetkezetek létjogosultságát. Már alapjaiban ellentmondanak a változások a szociális gazdaság (szövetkezeti forma) szereplőinek. Elsődleges céljának a közösségi céloknak kellett volna megfelelnie. Önsegítő társulásnak kellene lennie, aki beléphet a gazdasági rendszerbe is.
- Megoldhatatlannak tartom az elvárásokat
- Ismét egy felesleges és a szövetkezetek alapvető elveit és jogait sértő törvényi előírás.
- Sikeresen bejegyeztettük a szükséges módosításokat. Nem okozott nehézséget. Jelenleg és a jövőben is működni szeretnénk.
- Meg fognak szünni a szövetkezetek, aminek nagyon súlyos következményei lesznek. Ráadásul nagyon sok szövetkezet kapott pályázati pénzt az elmúlt években, aminek az a feltétele, hogy a tevékenységet legalább 3 évig fenn kell tartani. a pályázati pénzt vissza kellene fizetni, amire a szövetkezetek nem képesek, ezért maguk a pályázatok is romba fognak dőlni. Ezért aztán fölösleges volt annyi pályázati pénzt beinvestálni a szövetkezetekbe, ha 2 éven belül egyúttal tönkre is teszik őket.
- Azt a választ kaptuk, hogy igaz, hogy a szövetkezet köteles felkérni az önkormányzatot, viszont az önkormányzat nem köteles belépni
- Inkább nem, mert lesújtó

- A véleményem? A szokásos. Ha valami eddig jól működött, rombolják le. :(
- A helyi önkormányzatnál már rajtunk kívül is érdeklődött más Szociális Szövetkezet és azt a választ kaptuk, hogy az önkormányzat nem lehet tag olyan szervezetben, amelyben az önkormányzat nem többségi tulajdonos. Erről az Önkormányzat Közgyűlése döntött, ezért nem is tudunk tovább jutni az ügyben. A nem illetékességi területünkön működő önkormányzatok pedig rögtön azt kérdezték, hogy az önkormányzatnak milyen előnye, haszna származik ha velünk együtt működnek. Illetve felmerült az is, hogy mivel az Önkormányzat csak kisebbségi tulajdonos lehet, ezért nem tudnak beleszólni a szövetkezet gazdálkodásába, és amennyiben esetleg a szövetkezet nem jól gazdálkodik, az önkormányzat nem tud sem felelősséget, sem tagi befizetést vállalni.
- Úgy gondolom, ha elmaradott régióban alapítok szövetkezetet, akkor miért rónák ki olyan előírást mely költségekkel jár és sok esetben teljesíthetetlen.
- Nem igazán értem, mi a célja az önkormányzati vagy non-profit szervezet felvételének! Elsődleges cél volt a szoc.szövöknél, hogy a tagság meg tudjon élni. Ezt hogyan segíti az önkormányzati tagság?
- a szövetkezetek ellehetetlenítését szolgálja, ráadásul önkormányzati tag nélkül a pályázatokon is teljesen esélytelen az indulás
- A TÖRVÉNYI ELŐÍRÁSOKAT BETARTJUK ÉS VÉGHEZ IS VISSZÜK
- A törvényi rendelkezéssel időben tisztában voltunk. Kerestük a partnert, valamint a SZOCszöv által kikért állás foglalás alapján értelmeztük a törvényi kötelezettségünk. 2017.májusában csatlakozott az Önkormányzat és a nevünkben is feltüntettük a vállalásunkat. Közszolgálati szerződést kötöttünk az Önkormányzattal. Közmunkásokat alkalmazunk és az Önkormányzat által a szövetkezet számára biztosított- ingyenesen - területen közösségi kertet alakítunk ki valamint a területen levő régi iskola épületet közösségi térként üzemeltetjük.
- A törvényi előírást nem tudjuk elfogadni, a szövetkezeti elvekkel ellenkezőnek tartjuk. Tagjaink nem kívánnak önkormányzatot tagként befogadni, de az önkormányzat sem volt nyitott a kapcsolatra. Egyik fél sem "kívánja" az együttműködést!
- szerintem ez kivitelezhetetlen.
- Ha árbevétel alapján megváltozik a fő tevékenységünk akkor abszurd, hogy mindig meg kell majd változtatni a cég nevét? ami rengeteg adminisztrációs dologgal és költséggel jár, teljesen abszurd.
- Véleményünk szerint a jogszabályi háttér nem egyértelmű, pl. a sui generis tagviszony vonatkozásában.
- a véleményünk az, hogy lehet úgy szociális egy szövetkezet, hogy nem tud a tagjai között önkormányzatot vagy egyéb karitatív szervezetet.
- teljesíthetetlen, érthetetlen, irreális, nem érdeke sem a szociális szövetkezetnek, sem az önkormányzatnak, félnek az önkormányzatok tagságot vállalni
- Ezzel a törvénnyel meg akarják szüntetni a Szociális Szövetkezeteket.
- Gyakran változtatják és nehéz követni.
- Nem értjük, hogy hogyan képzeli a törvényhozó, hogy egy működő vállalkozásba kötelező jelleggel be kell hozni egy 3-ik személyt, anélkül, hogy az (anyagi) eszközök rá eső részét megtérítené? Az önkormányzat vagy karitatív szervezet hogyan részesedhetne ingyenesen több milliós eszközök hozamából, egy működő vállalkozás eredményéből? Több milliós hozzájárulást pedig miből fizetne ki egy 1200 fős település önkormányzata, ha egyáltalán be is kívánna lépni? Nevetséges ez az egész,

ami szerintünk alkotmányellenes is, mert a magántulajdon védelmének elvével, a társulási szabdsággal is ellentétes.

- Aszociális szövetkezetek eredeti szellemiségétől nagyon idegen ez a törvényi előírás. Ott van értelme, ahol vidéki településeken a helyi közfoglalkoztatás kiváltására próbálják alkalmazni.
- Azt látjuk, hogy egy ideig fontos volt a szociális szövetkezet, mint értékteremtő szervezet, de mára ez megszűnt
- Átgondolatlan, teljesíthetetlen, céltalan. A nagyobb városokban működő önkormányzatok nem akarnak ezzel a kérdéssel foglalkozni. Egy megyei jogú város, de más városnak is a legkisebb gondja is nagyobb attól, hogy ilyen ügyekkel foglalkozzon. Számptalan módon támogatják munkánkat, de gazdasági kapcsolatot létesíteni a szociális szövetkezetekre jelenleg vonatkozó törvényi előírások mellett nem szeretnének. Az általunk nyújtott többlétszolgáltatásokat elismerik, lehetőségeikhez képest támogatják.
- Nem tartom jónak a törvényt. Tudom, sok csaló "bujkál" a szövetkezet mögött, de őket másképpen is meg lehet fogni. Mi akik próbálunk rendesen működni, ez csak akadály, ami akár a szövetkezetek megszűnéséhez és egyúttal munkahelyek megszűnéséhez vezethet.
- feleslegesnek tartjuk a törvényt
- Megint hozzá nem értő alkotmányt az érintettek bevonása nélkül
- Értelmezhetetlen és felfoghatatlan miért nem hagyják a jogi formát érvényesülni, hiszen a KKV szektorban is teljesen értelmezhető és előremutató lenne a koztulajdonú vállalkozások jelenléte.
- Még a törvény életbe lépése előtt belépett egy régi partner önkormányzat, akivel napi szinten együttműködünk, segítve egymást, de ez a kényszer vérlázító. Illeszkedik a civilek elleni hadjáratba. A pályázatokba kemény feltételeket illesztettek/előminősítés, kötelező hitel stb./tőlünk már megvonták a közfoglalkoztatás lehetőségét-bár még nem adtuk fel. Termelünk-csak a pénz számít !!!
- Az erőszakos és értelmetlen kényszerítés csak látszólagos megoldást kényszerít ki, sok esetben a törvényesség határát súrolóan "szürke" motivációval a háttérben. Meggyőződésem, hogy a törvényhozónak nem ez volt a célja.
- sajátos, a mai viszonyokra jellemző törvényalkotás, az érintettek bevonása nélkül
- Nem tartom normális dolognak, amit csinálnak.
- A Magyar Narancsban és a Kettős Mércében megjelent a finomított változat (a nyers nem tűr nyomdafestéket)
- Ne tegyünk úgy mintha a bejegyzett 2600 Szociális Szövetkezet 95%-a nem lenne alvó vagy kamu szervezet. Szerintem a tisztulást segítheti elő, az alapelvekkel egyet értek. Inkább azt kéne megnézni, hogy mennyi is aktív a szervezetekből. mennyien nyúlták le a 2012 környéki pályázatok pénzeit. Mennyien csinálnak kamu tevékenységet: lásd szolgáltatás, biztosítás, stb.. Mennyi szerencselovag, megmondó (Bocskay "úr" például) telepedett rá a témára érdemleges tevékenység nélkül. Meg kéne nézni, mennyi alkalmazott van a Szövetkezeteknél, mennyi a bevételük, és mi is a tevékenységük.
- Helytelenek tartom, úgy gondolom önkormányzat vagy nemzetiségi önkormányzat bevonása elveszi a szabad döntés és önrendelkezés jogát. Kiszolgáltatottá tesz, a civil lét elvesz. A 2018 az alapszabályt is módosítani kell ha a belépő önkormányzat tagjai nem lesznek újra választva akkor új alapszabály? új tagok keresése? Ez a működésre is

veszélyes átgondolatlan, és sok pénzbe kerül miközben ez a szervezeti forma nem dúskál az anyagi javakban. A karitatív szervezet bevonásával az a gond, hogy mi számít karitatívnek? Ha csak a legfontosabb nagy szervezetek akkor azok minden most működő szocszövbe hajlandóak belépni? Mi történik ha folyamatban lévő pályázattal nem tudja valaki teljesíteni a feltételeket?

- Nem jó az önkormányzatok kötelező tagsága, bár szánunkra ez nem okoz gondot, teljesítettük a törvényi előírást.
- diszkriminatívnak tartjuk, nem értünk vele egyet
- Még csak az ismeretségi körünkben sincs önkormányzat, így nem is értem, hogy miért kellene törvényi erő által egy számunkra ismeretlen, a céljainkkal azonosulni nem feltétlenül tudó harmadik félnek taggá válni a szövetkezetünkben.
- Minket nem zavarnak a törvényi változások, alkalmazkodni fogunk hozzájuk.
- Érthetetlen ez a változási kényszerítés
- Nagy probléma, hogy utólag kell változtatni valamin és az anyagi terheket ró ránk! Elkerülnénk, ha lehetséges és nem szeretnénk változtatni!
- a törvény ellent mond a szövetkezés alapelveinek-ami Önkéntességen alapul! egy alakuláskori jogi környezetet változtat meg visszamenőleges hatállyal!
- a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatása Önkormányzati tagot milyen minőségben alkalmazunk, mikor minden munkavállalónk egyszerűsített foglalkoztatású.
- A Zöld-Aktív Szociális Szövetkezet egyelőre tárgyalta a helyi önkormányzattal a belépés lehetőségéről, melyre az önkormányzat pozitívan reagált, de az átalakítás még nem történt meg.
- Úgy hülyeség, ahogy van
- Sajnos azt szűrtük le próbálkozásaink során, hogy nagyon nehéz együttműködni a fent említett önkormányzatokkal, karitatív szervezetekkel.
- A jogszabályi változás követése mind az tagok összetételében, mind a névváltozásban jelentős adminisztratív feladatot hárít a szociális szövetkezetekre, valamint anyagi erőforrásaikra. A bejegyzés módosításához jogász segítsége szükséges. A névváltoztatás nem indokolt, mert lekérdezhető NAV és cégbírósági adatbázisokból a fő tevékenység és az egyéb tevékenységek is. Az önkormányzati tagságot indokoltnak tartjuk, hiszen szükséges az együttműködés a folyamatos erőforrások biztosításához.
- Nem szeretném leírni mert nyomca festéket nem tűrő.
- nincs segítség, könyvelésben, jogi kérdésekben nem értenek hozzá, nem vállalják a megkeresett szakemberek. Nincs árbevétel hozó megbízás sem. Nincsenek pályázatok, a közfoglalkoztatás kiváltására, oktatásra alakult a szöv, de el lehetetlenült a fenti okok miatt. A NAV ugyanolyan, vagy még szigorúbb eljárásban részesít, mint egy vállalkozást.
- Mivel kezdők vagyunk így nincsenek még tapasztalataink.
- Van-e lehetőség erre a tagságot érintő megfelelésre halasztást kérni/elérni a szabályozó oldalán?
- A törvény azon részét ami arra vonatkozik hogy "kötelező" önkormányzati, v. karitatív szervezet stb. tag felvételét nem tartjuk támogatásra alkalmasnak mert nehéz valakit úgy rábeszélni hogy nem látja a saját érdekeit a tagságban.
- Nem tartjuk helyesnek a szociális szövetkezet nevében a fő tevékenységre utaló törvényi előírást, mivel általában szociális szövetkezetek neve így is elég hosszú. Valamint a főtevékenység változhat a gazdasági helyzet és egyéb más befolyásoló

körülmények miatt. Így ha változik a főtevékenység akkor a nevében is változtatni szükséges a szociális szövetkezetnek ez pedig felesleges pénz kidobás. Az Önkormányzatok leterheltségükre hivatkozva elég elzárkózóak részt venni más szociális szövetkezetek munkájában, elég a saját maguk által létrehozott szociális szövetkezet munkájával törődni. Ezen kívül egy szociális szövetkezet döntés mechanizmusa így is elég nehézkes mivel szinte minden döntéshez közgyűlési határozat szükséges. Ha még ezt megfejeljük egy szinten nehézkes döntés mechanizmussal működő önkormányzattal, ahol is a képviselő testület határozata szükséges a kívánt lépések megtételéhez. A gyorsan változó üzleti életben nem lesz életképes a cég ha nem tud gyorsan reagálni a változásokra. A szociális szövetkezetek nem szívesen osztanák meg az esetlegesen felhalmozott vagyonukat az önkormányzatokkal akik nem hajlandók anyagiakat befektetni a munkába.

- Az Eu és a kormány ösztönözte ezen szektor erősödését, kiemelt pályázati lehetőséget ígért. Pályázati támogatáshoz nem jutottunk, s mostanra ellehetetlenül a működés minden téren. Tagjaink közül többen, hátrányos helyzetű munkavállalónak minősülnek. A létrehozás, fenntartás, és a valószínűsíthető megszűnési kötelezettség csak költséget jelentett ahelyett, hogy a tagok munkavállalását megoldotta volna. Sajnáljuk nagyon, mert tényleg dolgozni szerettünk volna.
- Alkotó műhelyeink fenntartását nem tudjuk biztosítani, ha nem tudunk megfelelni az adott feltételeknek. Művészeti csapatunk 4 évi önkéntes munkája válik semmivé, továbbá a beindított művészeti programjaink szűnnek meg. Ezzel véglegesen elérhetetlenné válik az a célunk, hogy munkahelyet teremtsünk szövetkezetünk rászoruló tagjainak.
- A helyi önkormányzat -mint a szövetkezet tagja- piaci alapokon teremtsen lehetőséget önkormányzati kötelező, ill. önként vállalt feladatainak ellátása során a szociális szövetkezetnek.
- Kellenek előírások - Szabályozni kell. Rossz szabályozás Önkormányzat nem lép be, mert alapított vagy belépett már egybe ezért elhatárolódik! Ha nincs önkormányzati tag akkor ne járjon állami vagy uniós támogatás, de attól még had működhessen a törvényi előírásoknak megfelelően.
- Elég kiforrotlan a szabályozás - pl. a NAV a mai napig kakukktojásként tekint rá. Több forprofit cég jelezte, azért nem rendel tőlünk mert ellenőrzéskor "piszkálják" őket a szocszövös számla miatt. A piszkálást nem fejtették ki, de a lényegen nem változtat. Egyelőre inkább hátrány ez a forma.
- Inkább nem!
- Több szövetkezet összefogásával. A nagyobb szövetkezetek lobbitevékenységével a törvényalkotói irányában, saját maguk és a kicsik érdekében.

A felmérés főbb adatainak vezetői összefoglalója

Gyors felmérés a szociális szövetkezetek előírt kötelező (önkormányzat, karitatív szervezet) tagfelvételének jelenlegi helyzetéről.

A parlament 2016 decemberében módosította a 2006. évi. X. szövetkezetekről szóló törvényt. Ebben előírta "A szociális szövetkezetnek a természetes személy tagjain kívül legalább egy helyi önkormányzat vagy nemzetiségi önkormányzat, illetve ezek jogi személyiségű társulása (a továbbiakban együtt: önkormányzat), vagy jogszabályban meghatározott karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet tagjának kell lennie. ... A szociális szövetkezetnek a nevében viselnie kell a fő tevékenységére utaló megjelölést,"

A Szociális Szövetkezetek Országos Szövetsége felmérést készített 2017 szeptemberében azzal a szándékkal, hogy a törvényhozás számára pontos képet tudjunk adni a törvény teljesíthetőségéről.

A felmérés kérdőíve 2349 szociális szövetkezet e-mail címére ment ki – 828 szervezet nyitotta meg a felmérés kérdőívét - és 133 válasz érkezett be, ami a bejegyzett szociális szövetkezetek 5,6%-a. Ha a működő szociális szövetkezetek aránya szerint nézzük, akkor 10,2% válaszolt, ha a megnyitók arányát nézzük, akkor 16% a válaszolók aránya. Ugyanakkor a válaszok területi és tevékenység szerinti eloszlása megfelel az országos eloszlásnak – így a válaszok reprezentatívnak tekinthető.

A szociális szövetkezet alakuláskor a tagösszetétel szerint a válaszadók megoszlása a következő: 79 %-a csak magánszemélyek, 26 % az önkormányzatokkal, 2 % a karitatív szervezettel alakított szociális szövetkezetek száma.

A válaszadó 133 szociális szövetkezet összesen 673 embert foglalkoztat. Azokkal a szövetkezetekkel számolva, akik foglalkoztatnak ez azt jelenti, hogy szövetkezetenként átlagosan 9 fő van foglalkoztatva. A válaszadó 133 szociális szövetkezetből 58 (44%) nem foglalkoztat bejelentett munkatársat és 105 szövetkezet (79%) nem vesz részt a közfoglalkoztatásban egyetlen fővel sem. Meglepő, hogy a válaszadók közül az önkormányzati tagsággal alapított 26 szövetkezet közül is 19 (73%) nem foglalkoztat egyetlen közfoglalkoztatott tagot se (itt valószínűleg torzít a minta az önkormányzati taggal rendelkező szövetkezetek foglalkoztatása esetében).

A válaszadók közül 23 % (31 szövetkezet) azok százalékos aránya, akik a felmérés kapcsán nem értesültek a törvényi kötelezettségükről.

A törvénynek mindössze a válaszadó szövetkezetek 5 %-a felel meg. Döbbenetes adat, hogy a válaszadók összességében 47%-a azt választja, hogy nem felel meg a törvénynek – megszűnik, átalakul, nem tesz lépést a megfelelés érdekében. A válaszadó szociális szövetkezetek 20%-a keresett partnert aktívan, hogy meg tudjon felelni a törvénynek.

Azon kevés szövetkezet, aki erőfeszítést tett a törvényi megfelelésre 62%-ban (83) sikertelen volt a kezdeményezésük és mindössze 2%-ban (2) volt sikeres arra, hogy bevonjanak

önkormányzatot vagy karitatív szervezetet a szociális szövetkezet tagjai közé. A kezdeményezők 31 %-a még bizonytalanságban van, hogy meg tudnak-e felelni a törvényi előírásnak, a 2017. december 31-i határidőig. Ebből az következik, hogy a válaszadók mindössze 9% felel meg jelenleg (2017. szeptemberében) a törvényi előírásnak. Amennyiben marad ez a törvényi előírás, hogy a szociális szövetkezetnek önkormányzatot vagy karitatív szervezetet kell bevonnia, az a következtetés vonható le, hogy drasztikusan megcsappan a szociális szövetkezetek száma. A felmérésben résztvevők 38 %-a tud majd megfelelni a törvényi előírásnak (azzal számolva, hogy a kezdeményezők fele sikeresen von be önkormányzatot vagy karitatív szervezetet), de lehet fordítva is fogalmazni, hogy 62% nem tud megfelelni a törvényi előírásnak és vagy megszűnik vagy átalakul.

Amennyiben a felmérés eredményeit rávetítjük az országban bejegyzett szociális szövetkezetekre, akkor a következőket állapíthatjuk meg:

Van 263 a Belügyminisztérium által generált szociális szövetkezet, akik közfoglalkoztatást végeznek és az alakuláskor már önkormányzati taggal alakultak, tehát ők megfelelnek a törvényi előírásnak. A szociális szövetkezetek közül várhatóan 1008 (38%) lesz a fennmaradó (benne a BM) és feltételezhetően 1673 (62%) szociális szövetkezet fog megszűnni.

A felmérés eredményéből levonható következtetés

A parlament által 2016 decemberében módosított 2006. évi. X. szövetkezetekről szóló törvény előírta "A szociális szövetkezetnek a természetes személy tagjain kívül legalább egy helyi önkormányzat vagy nemzetiségi önkormányzat, illetve ezek jogi személyiségű társulása (a továbbiakban együtt: önkormányzat), vagy jogszabályban meghatározott karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet tagjának kell lennie. ... A szociális szövetkezetnek a nevében viselnie kell a fő tevékenységére utaló megjelölést," A Szociális Szövetkezetek Országos Szövetsége 2017 szeptemberében végzett reprezentatív felmérése alapján megállapítható, hogy a törvénynek eddig csak a bejegyzett szociális szövetkezetek 5%-a tud megfelelni, a 47%-a azt választja, hogy nem felel meg az értelmetlen törvénynek – megszűnik, átalakul, nem tesz lépést a megfelelés érdekében és a szociális szövetkezetek fennmaradó 48%-ból a fele tud megfelelni a hátra lévő időben a törvényi előírásnak. A szociális szövetkezetek közül várhatóan 1008 (38%) lesz a fennmaradó (benne a BM 263 szövetkezet) és feltételezhetően 1673 (62%) szociális szövetkezet fog megszűnni. A szociális szövetkezet tevékenységében résztvevő állományi létszám 5251 fő várhatóan 3255 főre fog csökkenni, mintegy 2000 ember veszíti el ezáltal a munkáját. Amennyiben a parlament nem szándékozik a szociális szövetkezetek közel kétharmadát megszüntetni, akkor vissza kellene vonnia a törvény 2016 decemberi módosítását.

A Szociális Szövetkezetek Országos Szövetsége megküldi a felmérés eredményeit Varga Mihály nemzetgazdasági miniszternek -, aki a 2016 decemberi törvénymódosítás előterjesztője volt – és megfontolásra ajánlja a miniszternek, hogy terjessze a parlament elé a törvénymódosítás visszavonását.